

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIEDAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número. 2 céntims.
 Fòra de Palma » 2 1/2 »
 Números atrassats » 4 »

Sonará cada dissapte, si té vent à sa flauta.

S' envían es números à domicili, tant à dins Ciutat com à ses Viles, pagant per adelantat à s' Administració (carré des Call n.º 10), 1 pesseta à conte de 16 números.

ES FIL QUI PARLA.

¡Ala, mallorquins cuytosos, alegravos! Sa gran noticia es arribada: es fil parlant que mos unex amb Ervissa y amb *la resta* del mon, ja torna está afegit. Ja comensava à essè hòra.

Heu vetx, y no 'u crech. Tant comensava la còsa à perllongarse, qu' un ja havia mitx consentit à emplearse d' aquells ormetjos que s' escometen desde ca's General à sa Torre den Pau, y d' aquesta à Randa y per envant.

Però jò no sé com gosáveu quearvos. Ja porieu pensá qu' un hòra ò s' altre la còsa quedaria llesta y arreglada: ¡estava en mans d' inglesos!

Si es qui heu havian d' adobá hagués sen estat espanyols, mos n' hauriam pogut riure d' ells... Però tractantse d' inglesos, no: aquests heu enténen; y sino, ja 'u veys: encara no fa un any que se va rompre, y l' hòra d' are ja torna está afegit. ¿Y que son deü ò dotze mesos, comparats amb l' eternitat?

¡Mirau que n' ha tenguda d' historia aquest ditzós fil! Desque va aná tan malament sa primera tongada, tothòm ja havia consentit à que no anás bé pus may. ¡Y es cla! Gat escaldat...

Però sobre tot, d' un més à n' aquesta part, la gent comensava à aná moguda, y no 's parlava d' altre còsa. Y es diaris que parexia qu' heu feyan apòsta de fé está tothòm amb un pèu alt, donantmos notícies, com aquell qui diu, una freda y una calenta.

Divènres, dia 7, deya un: «Ja's sortit d' Inglatera es vapor *Lightning*, que mos dú es fil.» Y al punt: «Ja's arribat y prest posará fil à la guya, y li aydará es *Cocodrilo*.»

Dijòus, 13: «Encare no los veuen que tornen d' Ervissa. Y fa bòn temps. ¿Que será com s' altre pich?»

Dissapte, 15, deya s' *Isleño*: «Es vapor y es *Cocodrilo* son tornats d' Ervissa sense porè fé res, per mor des mal temps.» Y s' *Anunciadó* responia: «¡Que no! que ja l' han amollat à n' es fil!» Però l' endemà tornava sa paraula enrera, y comensava à fé mals pronòstichs.

Dilluns, 17, sortia l' *Opinió*: «Asseguran qu' es fil ja está ben amollat.» Y l' endemà el *Demócrata*, en que no més fos per fé *la cuantra*, s' esclamava: «¡Ca d' está amollat! à bordo hey reina desconcert y no s' hi enténen. Farém bò tení una segona edició de s' altre pich.»

Y amb axò nòltros, com vérem que la má comensava à aná bruta, apareyárem un' altra racció de *Gaspaxos*, *Empaxos* y *Gavatxos*.

Dijòus, dia 20, es matex diari mos digué: «Queda compòsta del tot sa línea telegráfica.» Però com en aquest mon no porem tení may alegría cumplida, es matex dia s' *Anunciadó* va dí: «¡Ca, hombre! Si no han pogut fé res per causa des mal temps!»

Però dilluns passat ja férem un alé llarch, com el sentírem à ell matex qui deya: «Probablement avuy quedarà ubèrt p' es públich es servici telegráfic.»

Y de llavò ensá, tots es diaris à la una mos han dit: «Es qui comanda des fil mos ha besat sa ma, y diu que es fil ja está llest, que no més espera que li envien feyna.»

¡¡Alabat sia Déu!!! No 'u paga es sentiment qu' un hòmo ha tengut, per llavò tení aquesta alegría.

Y qu' es estat, no res. ¿Que son sis mesos à sa terra de ses ensaymades? Si parex qu' era abí matex que se va rompre...

Lo que jò dich: si no arriban à essè inglesos es qui 'u mahetjavan, d' aquí qu' es fil hagués tornat está afegit, hey havia temps y re-temps d' acaba s' òbra de la Sèu, d' empedregá tot Ciutat, de fé s' *ensanche*, de construí es Docks, y fins y tot... ¡que diré jò!... de canalisá ses aygos.

¡Ja tenim fil! Despues de tant de temps d' enviá y rebre notícies *al vapor*, qu' es com si diguésem à pas de tortuga, ara tornarem llegí amb lletres ben gròsses demunt tots es diaris: *Es rús vol mdure guerra.—En Bismark s' estira es mostatxos.—El Papa s' axéca à tal hòra y à tal altre se còlga.—No hey ha res de nou à Cuba.—L' Emperadó de la China está costipat.*

Ara un *bolsista* des nòstros preguntará à un compare séu de ses *Copíes* de Madrid: ¿Com estam de dobbés fets? Y encare no s' haurá girat darrera per fé un *pagaré*, es fil ja li contestará:—*Dessèt-cinquanta*.

Ara podrá torná succehí allò d' aquell pagés que té un fiy fòra Mallorca que li envia à demaná unes sabates nòves; y son pare, perque li arribin més aviat, s' en va demunt sa murada, devés la Misericòrdia, y les hi penja en es fil: passa un bergant, les despenja y hey pòsa en llòch d' elles es séus xoquins; es cap d' un pòch torna compare aquell pagés, y com los veu s' esclama:—«¡Mirau si va depressa, germanets! Es méu fiet no solament ja ha rebudes ses sabates nòves, sinó que fins y tot ja m' ha enviat ses véyes, per jò acabarles d' esquinzá per fòra vila!»

¡Benhaja es fil qui parla! Un qui no 's fassa càrrech de lo qu' es, no pòt comprendre bé tota sa séua utilitat y es grans beneficis que pòt dú.

Bé, que avuy en día ja no hey ha pagés, per ignorant y toxarrut que sia, que no sápia que còsa es axò des fil qui parla.

Fins y tot un pagés té sa gloria d' essè es qui n' ha donada una definició més original y més exacte. ¿No la sabeu? Idò escoltaula, que vos agradará.

Feyan feyna dos pagesos dins una rota devés Santa Ponsa, per allá qu' hey passa es telegraf. Y deya un d' ells:

—¡Que vols que 't diga, Colau! No puch entendre com es axò que diuen d' aquest fil, que en enviá una carta, totduna arriba allá ahont va, maldement sia à s' altre cap de mon.

—Jò t' ho faré *monprendre*. Figuret un ca, tan gròs y tan llarch, que tengués sa cóua à Ciutat y es cap à Barcelona.

—¡Missa sagrada, Colau! Molt de ca es axò; però, ... no res, ... ja t' entench.

—Ydò bóno: lo més senzill del mon. A n' aquest ca, li mossegas sa cóua dins Ciutat...

—¿Y que?

—¡Y totduna lladra à Barcelona! Com de *facto*: tenia rahó!

PBBE MATEU.

«EL DEMOCRATA»

Y

SES GERMANETES DES POBRES.

Dia 20 des més passat *El Demócrata*, diari que se publica à Palma, estampà un article titulat *Las Hermanitas*, diguent entre altres còses inexactes que: *cumplint lo dispost per s' article primé ò segon des séus Estatuts, ses Germanetes establides à Palma de Mallorca havien remès candidats importants à sa Direcció, còm ù sobranses; y que quant les necessitaren per adquiri una casa, tengueren que valersé de sa caritat pública y de sa munificencia d' un paísà nòstro acomodat.*»

Tot lo primé era fals; però còm es vulgo toxarrut está avesat à combregá amb ròdes de molí, seguint s' adagi de val més creureu qu' anarho à cercá, n' hi hagué molts que s' ho begueren, y comensá à *crearse atmósfera* contra ses virtuoses Germanetes, y per consiguent à retrèure sa bona voluntat qu' es vesins de Palma, desde que les veren, havian demostrat à favor des pòbres que agombolan y mantenen. L' IGNORANCIA, que en es primé número digué que *sortia per fé veure lo blanch, blanch, y lo negre, negre, y que volia gaudi de santa llibertat per fé vn pòch de bé ja qu' en susa tanta d' endemoniada que no més fa mal*; L' IGNORANCIA va creure un dever séu sortí en defensa de la veritat, y publicá s' article sobre lo que son ses Germanetes des pòbres, segons veren es nòstros lectors.

S' intenció nòstra era desvanexe ses embusteries que de boca en boca ja corrien, entre sa gent mal intencionada que d' una paya fá un payé; però de cap manera voliam atacá à s' articulista de *El Demócrata* qu' el suposàrem víctima de mals informes.

Dia 24 del corrent, aquest diari publicá un article titulat: «*El periódico L' IGNORANCIA y las Hermanitas de los pobres.*» Si no més mos atacás à nòstros amb sos dictèris d' *oscurantistas, fanàtics* y altres herbes, l' hauriem dexat fé qu' abocás amb so roy gruxat, pues aquests titols, dits per qui los diu, honran molt à Mossen Lluch; lo que li sabria greu seria que l' hagués alabat; però, còm aquell articulista llun de regonexe es mal que fé, torna sucá ets ays y, fòrt y na' t moguis; la péga contra una institució que no conex, fent víctimes de ses séues aberracions à ses Germanetes innocents, y à nes veyets desgraciats, li replicám avuy fentmos càrrech de ses pòques rahons qu' hey ha en es séu article dignes de refutá seriament.

En primé llòch, aquella teoria que mos cita de que «*Sols en es cas estrem de no podè socorre s' indigent, sá ò ma-*

lalt, ò dins ca-séua, ò en mitx de sa familia, deurá ser trasladat à ses cases de socós,» nòstros l' admetem y es bons catòlics ha estona ferm que la practican. Sense sortí de Palma, tenim ses monjes de la caritat, carmelitas terciàries que no més s' ocupan amb *assisti à domicili à n' es malalts* cuyos parents no poden ò no bastan per anarlos derre-ra. Tenim ses conferències de Sant Vicens de Paul (un gran ignorant en matèria de Beneficència) que van de casa en casa, s' enten per botigons y conventillos, à repartí llimosnes à nes pòbres vergoñants, y à ses families que s' estimarien més mori de fam à dins ca-séua qu' aná à pará à la Misericordia. (a) Tenim aquexes señores particulás, no associades, que, còm *El Demócrata* matex confesa, sense fé renou en so trepitx, guiades per un vertadé esperit de caritat, van à aliviá es desgraciats à domicili.

Y à més d' aquella teoria convertida en *práctica* per monjes ignorants, abans de qu' es sabis y llegistes la dictassin, sa Caritat sublime de *Le-Pailleur*, va imaginá un altre sistema de socorre à sa gent desgraciada, y sa bondat d' aquest sistema ha *resistit sa crítica* y ha estat respectada per totes ses nacions de Europa, y de gran part d' América... ¡Sols à Mallorca, havian de posarli taxes!

Diu s' articulista que: «*Es pare de familia que vó à pará à ca ses Germanetes mòr en vida; que demunt es portal llegeix escrites en lletres de fòch ses paraules de l' Infern del Dante; que ja no se pòt torné uní amb sa familia, y que sols li queda es consòl de morirse prest.*»

Axò es lo *terrorífich!*

Perdonau, germá, que tot axò es... mentida.

Es pòbre que entra allá de dins no romp ses relacions amb sa familia, pues está ubèrt de portam ample, tot lo dia, à parents y estèrns; y fins y tot pot visitá à ca-séua cualque dia. Y si à cas se causa d' estarhi ò es séus parents milloran de fortuna podrá tornarsen à viure amb ells. No hey viu pres, sino à les amples, gustós, voluntariament y en llibertat completa; y si s' articulista heu hagués vist de prop, no hauria estampat aquests trossos de novèl la horripilant.

Diu: «*Que sa ma freda è indiferent d' un infermé no pòt doné vida à n' aquella existencia que s' apaga...*» Quant s' *infermé* heu fá *propter pecuniam*, axò pot essé ve; però ses Germanetes infermeres espontàneas, per vocació propia, amb una caritat que sols Déu les pot retribuhi, prodigan escaufons tan apas-

(a) Dia 19 d' Octubre de 1838, es à dí, pòques setmanes despues de sa Revolució, es governants que se deyen amichs des pòble, dictaren es decret de *dissolució de ses Conferències de Sant Vicens de Paul*. No sabem quines devían essé ses séues theories en matèria de Beneficència; però es milenás de pòbres que romanguèren desamparats varen podé conexe sa bondat de ses séues *práctiques*.

sionats à nes pòbres veyets, que no sols los curan ses malalties corporals sino que los agombolan ses de s' esperit, allargantlos una ecsistencia plena de consòl fins à n' es punt humanament possible. Sols aquell qu' en deman relació à nes matexos pòbres acullits pot sebrerne la neta.

També «*negam en s' orde moral sa bondat de recullí un vey sols perque heu sia, y abans de have apurat es mèdis de conservar-lo revoltat de tot lo qu' es séu còr estima.*» S' institució de ses Germanetes no pot essé atacada racionalment per aquest cayre.

Un altre: (¡va de hò à milló!) «*Que no basta per curá ses llagues des desgraciats, posehi ses virtuts teologals de Fe y Caritat;... qu' es necessari ciencia y sebre, (queso y formatje) que no se despreciin es descubrims des savis, etc.*» Nòstros mos pensavem que ses misèries en temps de Job, y ses que s' usan en temps nòstro se podian curá esclussivament en ses virtuts, contant com essencials sa Fé y sa Caritat. No creim que un vey se llevás ams, ni que un malalt s' aliviás gayre, si en lloch de darlos aliment y medicines, compañía faèl y cariñosa y paraules de consòl; los dassin conte de s' aplicació des fonógrafo, ò d' un sistema de govèrn polítich. Per altre part, ¡ja mos aconhortariam de que totes ses mares de familia tenguessin s' instrucció y s' educació que ténen ses Germanetes!

No volem segui paraula per paraula lo que escriu s' articulista sobre disposicions vigents respècte de sa mendicidad y cases de Beneficència; però, ja que cita que per France hey ha departaments, que mòstran escrit à ses entrades sa prohibició de sa mendicidad, nòstros li citarém, pues no heu deu sebre, que s' Acadèmia Francesa premiá à sa primera Germaneta, Juana Jugan, que tengué s' idea de sortí à recuhí llimosna p' es veys des primé establiment.

Nòstros amb aquest assumto profesam idees molt més democrátiques y anam molt més enfora que el mateix *Demócrata*. En llòch de vole centralisá sa Beneficència y veurerla, fins à un cert punt, monopolisada p' es Govèrns, voldriam que la practicás es pòble y ses associacions particulás inspirades per sa vertadera y santa *Caritat* que sempre ha predicat l' Iglesia catòlica; no per sa *Filantropia* freda que dona balls y sarasus per fé es doblés amb à que preten aliviá es séus pòbres. A nòstros mos consòla veure s' associació de *La Creu Ròtja*, qu' es respectada dins Turquia, ahont amb filetes y benes, tal vegada fetes à Mallorca, cura ses ferides des malanats guerretjadós. Nòstros benhim s' entusiasme que s' ha despèrt dins France y à dins altres nacions civilisadas per aliviá à n' es pòbles inundats d' España, y mos comprometem, per quant sia necessari, à fé altre

tant per elles. ¡Fóra fronteres! ¡fóra fiscalisacions ni traves! y visca es dret d'exercí sa *Caritat* en favó des nostros próxims, que es s'única manera d'establí sa mal interpretada *Fraternidad universal*.

«*Que sa fundació de Le-Pailleur patia de falta d'estudi y de meditació. Axò fa riure. En canvi ses fundacions qu'es grans hòmos de Govern han estudiat y meditat no son ses preferides p'es desgraciats. ¿Còm es qu'es pobrets (no deym es vagos) que captan p'es carrels de Palma y de Madrit y d'altres poblacions, s'esposan mil vegades à ser tancats à dins *Es Caputxins* ò à *San Bernardino*, abans de resoldrerse à prende redòs dins un establiment de Beneficència oficial? ¿Y còm es que à ca ses Germanetes sempre hey ha pobrets que tocan à sa porta plorant per entrar-hi? ¡Valga que *Le-Pailleur* no va sebre organisa sa séua institució!*

No es discutible es dret que té un ciutadà espanyol de dispondre des séus bens y d'invertí es séus caudals pròpis en lo que li don la gana. Y si haguéssim de posarli retgit, nòltros no comensariam censurant s'exemple des qui generosamente han regalat una casa antiga per estatje de 140 malanats; primé impediriem ses empreses que ténen per objeete especulatiu alsà plassas de tòros ò mantení comparses de *zarzuelas bufas* fomentant es vicis y ses costums més inmorals.

Nòltros no diguérem que Sor María Agustina de la Consolació *visca per miracle*, ni que ella fos s'única *Directora* de 200 cases de Germanetes ¡No embuyem es ram!

Y en quant à lo d'avorri sa llum de sa Ciència, nòltros ignorants feym un *distingo*. Sa llum des sol y d'ets altres estels que, materialment, sa nòstra vista alcanza, la volem rebre colada p'es vidres amb à que la mirava *el Pare Secchi*; (b) ara sa llum immaterial qu'ha de guià es nòstro cò y sa nòstra inteligència *la volem rebre colada per sa clarabòya de sa Fe*, que es més transparent y no de pòch que ses cucales amb à que revòltan tropessant ets ateistes.

Acabarem repetint en termes clàs à s'articulista que *no es ve que ses Germanetes establides à Palma hajin remeses cantidades ni gròsses ni petites à n'es séu Centro. Que negam que ses instruccions ò reglament per que se retjeren dispondgan que en teni sobrantes les hajin de remetre*, sino tot lo contrari; ses ordenances *manan* que tots es recursos replegats per un Establiment s'hajin d'invertí à la forsa en profit y millores

des mateix establiment; y axò s'ha fet y s'ha cumplit à Palma y à ses altres parts ahont ténen sa sòrt de véure establides ses Germanetes des pòbres.

Y tenga per entés s'articulista de *El Demócrata* que mentres no *rectifich* es séu judici, (que estám persuadits que va estampà de hòna fé, però mal informat), per molt que enrabon, nòltros mos proposám no tonarli respòsta.

Entretant, estiga segú que ses Germanetes y es pòbres recullits à Palma de Mallorca, seguint es gran precepte de s'únich *Mestre de sa verdadera caritat*, que diu: *perdonau à nes vòstros inimichs y feys bé à nes qui'us avorrexen*, llun de donarse per agraviades, pregan à Déu p'es qui los fan la guèrra.

MOSSEN LLUCH.

UN ALTRE CROQUIS.

¡Quin parey de sacrapassos!
¡Vaja uns dos per ferne un grupol!
Ni si fosen nats apòsta
Don Tòfol y mestre Bruno.

Si per mala sòrt s'idèa
Li vengués à qualque chusco,
D'aquells qu'amb un tròs de lapis
S'entretenen fent dibuxos,

No'm cap dupte qu'en treuria
Bòn partit de tal assunto,
Maldament qu'es dos retratos
No fossen més que de busto.

Y encara qu'en part s'assemblan,
Ni es més ignorants d'es vulgo
Per sebre de qui son copias
Se trobarian confusos.

¡Pessetas y més pessetas!
Per tots dos s'amor d'es lucro
Es s'estrella poderosa
Que dirigex es séu rumbo.

Es *vil metal* d'es poetas
Es per ells dos es bé summo,
S'objeete per qui suspiran,
S'únich idol des séu culto.

¡Còm xelarian vent plòure
Còm espesos calabrujos
Doblas de vint de perruca
P'es gust de ferne cartutxos!

Cerca aquell ganancias orbas
Per fé creixe més es cúmulo
De bens que no pagan tayas,
De cupons que no fan cupos.

Es sa codicia encarnada,
Sanch de peix, cara de suro,
Y forrada sa conciencia
D'un elefant amb so cuyro.

De xupá sa sanch des pòbres
No'n té ni mica d'escrúpul,
Y en caure bé s'aprofita
Y engrexa d'es séus apuros.

De sa gramática parda
S'ha lluit en tots es cursos,
Y entobia es séus confreres,
Y encapulla à cent il-lusos,

Y dis fa creure qu'ha nom Juana
La Mare de Déu de Búrgos,
O que dins pedras fogueras
S'hi troban metalls ja fusos.

Y si à la fi els escaliva,
Y los dexa en pel y asmusos,

S'en fá tròns de que li digan
Qu'ha estat un solemne tuno.

Ets insultos pren per bromas,
Y may los pren per insultos
Si li aumentan sa marròta
Ses engiñosos abusos.

Y xèrra, xèrra p'es colsos,
Y m'amolla tals discursos
Que si may pecan d'ingènuos
Pecan sempre de difusos.

S'altre, no. Per dir la vera,
Es hòmo de pòchs recursos,
Que ni desitja fé planta
Ni li acomòda fé bulto.

Tot solet s'en va amb sas séuas
Sempre cap baix, sempre mujol,
Pensant de quina manera
Ha d'aplegà moraduxos.

De sa séua ombra no fia,
Y per pò de rebre un susto,
Crèdit no dona à n'es Crèdit
Ni segús tròba es Seguros.

Parex qu'es fet de sa pasta
D'una hortolissa de Muro,
Y ell un núu s'en fa à sa cóua
Si li diuen qu'es un burro.

Es sa matexa avaricia,
Però elevada à n'es cubò,
Y d'es qui tal vici tenen
Ses costums seguex y ets usos.

Sols pensa en pellucà cèntims,
Y millò qu'es millò busso,
D'es fons de la ma en treuria
Per canviarlos amb un duro.

Y estoja aquest y no'l gasta,
Perqu'ell no preten fé rumbo
Y per no gastá saliva
Es més callat qu'un cartuxo.

De política may parla,
Perque diu qu'es massa rudo
Y no enten sas magarrufas
D'ets inglesos ni d'es russos.

No va may an es Teatro,
Ni ha sentit cantà cap duo,
Ni sab lo qu'es una tib-ble,
Ni l'ha fet riure cap bufo.

No llegeix cap periòdich
D'es calents ni d'es més fluxos,
Ni sisquera ses novèl-las
De qualsevòl Victor Hugo.

Perque diu qu'es tudà cèntims,
Qu'aquests gastos son absurdos,
Y que si ha de lletgi es vespre
D'es quinquè's pòt rompre's tubo.

Aquell s'en riu de la Bul-la;
Però aquest que no's tant brusco,
No menja carn sa corema
Per no pendre sa d'indulto.

Surt cad'any de la parròquia
De Sant Antoni amb so Custos;
Però espera à fé llinosnas
Per quant ja fara cadufos.

Es dijums no son còsa
De que fassa gran asunto;
Ell sopa de camarrotjas
Y sas festas de caluxos.

Té cubèrts de plata, y menja
Amb cuyera de llampudol,
Perqu'es fé creure qu'es pòbre
Es per ell un gran triunfo.

Quant vá à sa Pescateria
No cerca anguilas ni llussos:
Si hey ha molta alatxa, diu: *volo*,
Si bòns pagells: *abrenuntio*.

Y sa qui ven y es qui compra,
(Si fos dona mestre Bruno),
Per un cèntim més ò manco,
Se treurian es cambuxos.

(1) El Pare Secchi era un relligiós italià que dirigia s'Observatori astronòmic de Roma. Sa séua ciencia no sols vá essé reconeguda per totes ses Acadèmias del mon, sino qu'es mateix govern d'En Victor Manuel, el respectà. Ara y en tot temps, en tots es rams, la major part des sabis han estat catòlics. (Axò vá p'es lectors que se tròban atrassats de notícies.)

Si fuma, és tabach de pòta
Encara que fassa tufo,
Emperò si l'hey regalan
No desprecia un bon puro.

No juga may, perqu' un vespre,
Per broma y amb disimulo,
Es séus companys li fallaren
S'as y marilla de trunfo.

No sabé que li passava,
Romangué fet un estrumbol,
Y perque perdé nou cèntims
Per pòch li agafa un insulto.

No li agrada tractá amb sastres
Y va vestit de refusos,
Perque diu que sa rüina
D'una casa vé d'es lujo.

Du sabatas de tres solas
Amb tacons de quatre gruxos,
Y un capell tan ple de suarda
Que necessita un espurgo.

¡Y en el mon infants no dexa!
D'aquest mòdo mestre Bruno,
Replegant cèntims y cèntims,
Ha omplit talecas de duros.

EL SEN TIÁ D' ALARÓ.

XEREMIADES.

Ses Societats *Union Campesina, Asistencia Palmesana y La Honradez*, s'han divertides celebrant funcions de cant, de ball y de comèdia en profit des pòbles inundats.

Totes aquestes funcions han estat molt concorregudes y lluhides, y son caygudes dins sa bassina cantidats considerables.

*
**

Es señós de la Sala comensan à tirá es barret en es fòch y fugí à correns.

¡Oh desdixada Palma, si la còsa seguex axí! ¡Y are com heu farém! Axó no té consòl.

*
**

Un amich nòstro ha hagut d'enviá una carta à Ervissa. És dissapte s'en va à un estañ, compra un sello d'un real, sencè y ben condret, l'aferra à sa carta y la tira de bon' hora dins un caxonet autorisat, *representant* des corrèu majó.

Aquest amich nòstro, ignorant de grux de rey, creya qu'aquell caxó tenia pòques feynes y faria arribá sa carta més aviat.

Idò just à s'enrevés: sa carta arribá à Ervissa vuyt dies més tart.

¡Tot sia pe'sa puntualidat del Seño Corrèu!

*
**

Fa còsa de quatre mesos que L'IGNORANCIA tengué s'ocurrencia de tractá de *baxos* es membres des nòstro Ajuntament. Y per pòch no li arman un renou.

Y are despuysahí, tengué un periòdich s'*atreuiment* d'estampá aquestes quatre paraules fresques:

«Las ideas grandes y de utilidad reconocida no deben fiarse en sus resultados á hombres pequeños; y la estatua de la mayoría de los que componen el actual Ayuntamiento, hace tiempo que no podia dejar de reconocerse.»

¡Ni si L'IGNORANCIA hagués tengut esperit de francina!

*
**

Un periòdich: «S'intervenció de s' Ajuntament en es consums ja comensa à produhí es séus resultats. Ara la còsa marxa.»

Un altre periòdich, casi d'es matex dia: «Aquesta intervenció no servex de res, y axí com la fan, es absurda y no trèu cap en llòch.»

¿Hey ha qualcú altri qu'hey tenga res que dí?

CARTA DE PORRERAS.

IGNORANTÍSSIM SEÑO: He trobat qu'heu pagava escriurevos dos mots de lletra, per contarvos un pas que s'es seguit en aquesta vila, no ha molt.

Veuréu que à una casa feyan matanses; y mentres sopavan, comparegué un hòmo arrambat à ses pòrtes des carré, com si cercás qualque còsa, y estigués empagalit de passá envant.

Ses pòrtes badavan un parey de dits; y amb axò sa fia de la casa repará aquell hòmo dret à su allá en es portal, que parexia que goytava per veure si'l convidavan à sopá. Aná à veure qui era; y encare no obrí sa pòrta, s'hòmo caygué de cap. Ella torná empenhe depressa, y el me dexá enclòs entre ses dues pòrtes.

Tots es matansés y matanseres comensàren à motetjarlo d'atreuít, perque mirava dins la casa, y fins y tot es més agoserats l'amenassàren si no s'en anava ben depressa.

Veent que feya es sord, obriren de bat en bat ses pòrtes; y amb axò s'hòmo caygué estès à dins la casa.

Aquí va comensá tothòm à está retgirat, pensant qu'era un hòmo mòrt que los havian posat en es portal; y es més prudents creguèren que lo milló era avisá es civils, per lo que pogués essè. Axí heu varen fé: acudiren es civils; y quant tots estavan de lo més retgirats, que si los haguèssen sangrats no los n'haurian trèt gota, una colla de fadrins passá ran des portal, es mòrt descomparegué sense sebre com ni de quina manera; mentres se va senti defora, en es carré, un gran esclafit de riayes.

Es mòrt era... ¡un hòmo de bulto!

Llavò tothòm pogué riure de la feta, y es sopá va torná seguí, com si res fos estat.

Espèrant ocasió de contarvos qualsevol altre còsa gròssa que succeyesca per aquesta vila, vos envia comendacions p'ets amichs, y per vòltros una aferrada p'es coll es vòstro camarada,

S. PORRO.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Aray en dia, qui no té deutes es rich.*

SEMBLANSES.—1. *En que té parròquia.*—2. *En que no més té un pèch cada añ.*—3. *En que còu.*—4. *En que no seña.*

ENDEVINAYA.—*Un qui té sa bossa buyda.*

LES HAN ENDEVINADES:

Totes tres:—*Marieta Trentaunpel.*

Y dues ho més:—*Un Buñolí y Parc Perico.*

GEROGLIFICH.

Es S DALG

mo mo mo d En

 Si S

BBB O XX.

PERE PENET.

ENDEVINAYES.

1. ¿Quin hòmo es aquell que's dexaria tayá un dit de sa ma, per poré llegí L'IGNORANCIA?
2. ¿Qu'es lo primé que fa un bon quant surt en es sol?
3. ¿Quant es qu'entran es cans à dins l'iglesia?
4. ¿Qu'es lo primé que fa una atlóta quant ha cumplits quinze añs?
5. (Dedicada à n'es sabis de per riure.)

¿Quin animal es aquell
Qu'aguanta sa séua sòrt
Sense quexa, y com es mòrt
Li llevan y tot sa pell?
Sempre s'ensellat es ell,
Y amb paciència heu sufrex,
Menja paya, y la's merex,
Y ademés, ¡còsa ben rara!
Té de somera sa cara,
No es somera, y heu parex.

DOS DE FORA-MALLORCA.

(Ses solucions, dissapte qui vé, si som pius.)

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

E. M.: No importava que's molestás.—LENTIENÉ: Aprofitarem qualque còsa de lo sèu.—UN INDIOTE: Are per are, no tenim mèdis d'estampá es dos enginosos gerooglifichs que nos envia. Axí mateix gracies.—UNA COSIDORA: Aquestes glòses estan just embastades: ¡perque no fa es ripunt més petit!—G. O. Y J. R.: Si vòstes dos s'empenavan à enviarvos còses millós, heu conseguirian, y nos farian à nòltros contents.—UN CONDEXIBLE: Qualque dia caurá bè seguí es cuento de s'atlótel.—SALTIMBANQUETS: Si no li hagués de sebre greu qu'acursássem es sèu llarch article, podríam aprofitarne sa sustancia, qu'es molt bona.—ALGUN SSCRIP-TÓS PAGESOS: Estam cansats de rebre quèxes des corrèu: nòltros no les porèm remediá, ni tampòch en tenim sa culpa. Vejam si farán bò amb s' Administradò.

29 NOVEMBRE DE 1879.

Estampa den Pere J. Gelabert.